

Top 10 kaart aandachtspunten voor verzorgenden

Parkinsonproblematiek in het verpleeghuis - Top 10

Ga voor de individuele parkinsonpatiënt na of de volgende aandachtspunten voor hem/haar van toepassing zijn en stem de zorg af:

1. **Medicatie:** het functioneren van de patiënt is sterk afhankelijk van de tijden waarop de medicijnen gebruikt worden. Geef medicijnen op de afgesproken tijden en niet tegelijk met eiwitrijke voeding. Let op bijwerkingen zoals overbeweeglijkheid, hallucinaties/wanen en slaperigheid/sufheid. Wanneer de patiënt voortduren stijf en traag is, kan het zijn dat de patiënt onvoldoende parkinsonmedicatie krijgt.
2. **Wisselend functioneren:** parkinsonpatiënten kunnen van dag tot dag of soms van uur tot uur wisselen in vermogen tot zelfzorg (on-off). Dit geldt ook voor de mobiliteit, denken, spreken en stemming.
3. **Traagheid bij bewegen:** bewegingen die vroeger als vanzelfsprekend verliepen, moeten nu als bewuste bewegingen worden uitgevoerd: dit gaat langzamer en kost energie.
4. **Traagheid in communicatie:** het verstandelijk functioneren en spreken is wisselend en vaak vertraagd. Houd hier rekening mee bij de communicatie.
5. **Cognitieve stoornissen en psychose:** geheugenproblemen, gestoorde aandacht en planning komen veel voor. Ook kan de patiënt verward zijn of dingen zien die er niet zijn (hallucinaties).
6. **Stemmingsproblemen:** de stemming is vaak wisselend. Depressieve klachten komen veel voor bij parkinsonpatiënten. Wees hierop alert en vraag er actief naar.
7. **Acceptatie/verwerkingsproblemen:** veel parkinsonpatiënten hebben moeite met het omgaan met hun ziekte en achteruitgang van het functioneren. Dit geldt ook voor de partner. Wees hierop, zowel bij de patiënt als diens partner, alert en vraag er actief naar.
8. **Slikken/kauwen:** Het eten en drinken wordt bemoeilijkt door slik- en kauwproblemen.
9. **Andere problemen:** de ziekte van Parkinson kan ook de volgende problemen veroorzaken: slaapproblemen, obstipatie, blaasproblemen, gewichtsverlies, speekselverlies, bloeddrukdaling bij staan en pijn.
10. **Complicaties:** de parkinsonpatiënt heeft een hoog risico op decubitus, blaasontsteking, longontsteking en vallen.

De verschillende zorgdisciplines moeten duidelijke afspraken maken over wie de totale zorg coördineert; deze persoon is ook aanspreekbaar voor de patiënt en partner/familie. Tevens dient er in het zorgplan naast inbreng van de patiënt ook inbreng te zijn van de partner/familie.

Ontwikkeld door Anouke van Rumund, arts-onderzoeker VIP-project, neurologie UMC StRadboud Nijmegen, mei 2011. Gebaseerd op Top-tien kaart Parkinson Vereniging (februari 2003)